

EBH/306/2014

Év

2014

Védett tulajdonság:

Fogyatékoság

Diszkrimináció területe

Közzolgáltatás

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést részben megállapító döntés

A kérelmező a négy végtagi, agyi eredetű bénultságban szenvedő lányával előzetes időpontfoglalást követően megjelent a bepanaszolt járási hivatal okmányirodájában, ahol gyermeke parkolási igazolványának érvényességi idejét szerette volna meghosszabbítani. Az ügyintéző azonban, miután a kérelmezőt és gyermekét hosszan várazkodtatta, nem fogadta el az általa bemutatott orvosi igazolást. Az ügyintéző a kérelmezőt arról tájékoztatta, hogy bár fogyatékosága miatt jogosult a gyermek a parkolási igazolványra, ő mégsem adja meg azt, mert előző évben a kérelmező másfajta űrlapot nyújtott be. Amikor a várakozás közben lányának a mosdóba kellett mennie, őt és lányát többszöri segítségkérés után egy, az ügyféltéren kívüli, hátsó udvar melletti illemhelyre irányították, amelyben állt a dohányfüst és az ajtaját nem lehetett becsukni. A kérelmező a helyszínen jegyzőkönyv felvételét kérte az esetről, amit az ügyintéző teljesített. Végül az ügyintéző a kérelmező elé tett egy űrlapot azzal, hogy töltsse ki és majd írásban választ kap rá, a kérelmezőnek azonban a lányát a karjában kellett tartania, szék pedig nem állt rendelkezésre, ezért nem tudta az űrlapot kitölteni. A kérelmező álláspontja szerint a bepanaszolt járási hivatal azzal, hogy az okmányirodájában a hivatkozott időpontban az ügyintézés nem volt megfelelő, azaz gyermeke nem kapta meg a neki járó parkolási igazolványt, illetve az ügyintézés és az okmányirodában tartózkodás alatt nem vették figyelembe a kérelmező fogyatékos gyermekének igényeit, valamint az okmányiroda nem rendelkezik mozgáskorlátozottak számára megfelelő mosdóval, gyermekével szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét.

A kérelemben foglaltak alapján a hatóság eljárást indított, eljárás alá vonta a bepanaszolt járási hivatalt és nyilatkozattételre hívta fel, valamint az ügyben tárgyalást tartott.

Az eljárás alá vonta a hatóság elé terjesztett érdemi védekezésében előadta, hogy a kérelmező az okmányirodában olyan betűjellel ellátott igazolást mutatott be, amely a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet szerint nem jogosít parkolási igazolvány kiváltására. E tényről, illetve a parkolási igazolvány kiváltására jogosító betűjelekről a kérelmezővel foglalkozó ügyintéző a kérelmezőt udvariasan tájékoztatta. A kérelmező tájékoztatást kapott arról is, hogy a korábban kiállított parkolási igazolvány érvényességéhez benyújtott orvosi igazolás megfelelt a jogszabályi előírásoknak és annak érdekében, hogy az előzményben fellelhető igazolást meg tudja mutatni, azt a kérelmező türelmét kérve az irattárból előkereste. Az ügyintéző tájékoztatta a kérelmezőt arról is, hogy a jogorvoslat lehetőségének biztosítása érdekében a parkolási igazolvány kiállításával kapcsolatos kérelmet kell írnia. A kérelmező azonban ezt követően felháborodottan távozott az irodából.

Az eljárás alá vonta nyilatkozata értelmében okmányirodája nem rendelkezik akadálymentesített mellékhelyiséggel, az okmányirodában található mosdót a munkatársak és az ügyfelek egyaránt használják. Az eljárás alá vonta hivatal okmányirodájának átalakítására előreláthatólag 2015-ben kerül sor.

A kérelmező a tárgyaláson kérelmét annyiban kiegészítette, hogy az ügyintézés során ült és úgy tartotta a lányát a karjában. Elmondta továbbá, hogy semmilyen bántó kifejezést nem tett, az ügyintézés során végig nyugodt maradt. Előadta, hogy ő nem kérte, hogy a vele foglalkozó ügyintéző az általa előző évben beadott igazolást előkeresse. Azért tartotta fontosnak, hogy mozgássérültek számára kialakított mosdó legyen a hivatalban, mert az akadálymentes mellékhelyiség nagyobb és gyermekének mind a vetkőzés, mind a mosdóhasználat során segítség kell, az egyik szülőnek végig mellette kell lennie. A kérelmező a tárgyaláson előadta, hogy az ügyintéző nem azt mondta neki, hogy a gyermekének nem jár parkolási igazolvány, hanem hogy a kérelemben megjelölt időpontban nem cserélhetik ki.

A kérelmező nyilatkozatával kapcsolatban az eljárás alá vont a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy kifogásolt „váraztatás” nem volt öncélú, hiszen a célja az volt, hogy a kérelmezőnek megmutassák, hogy korábban másik igazolásra adták ki a parkolási igazolványt és tájékoztatni szerették volna arról, hogy erre a betűjelzésre a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az nem adható ki.

A hatóság a tárgyaláson tanúként hallgatta meg azt az okmányirodai ügyintézőt. A tanú úgy nyilatkozott, hogy ő valóban nem mondta, hogy nem jár a kérelmező gyermekének a parkolási igazolvány, azt mondta, hogy az igazoláson szereplő betűjelzés nem elfogadható. A tanú - elmondása szerint - a vonatkozó jogszabályi rendelkezés lényegéről tájékoztatta a kérelmezőt és ennek alátámasztására kereste elő a kérelmező korábban benyújtott nyomtatványát. Az irat előkeresése kb. 30-40 percig tartott, mert az előadói íven a gyermek édesanyjának neve szerepelt. Amikor a tanú megmutatta a kérelmezőnek a korábbi beadott nyomtatványát, amin a jogszabályoknak megfelelő betűjelzés szerepelt, tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a megfelelő igazolással kicserélhető lesz a parkolási igazolvány. A tanú adott a kérelmezőnek egy, a parkolási igazolvány igénylésére vonatkozó nyomtatványt, amit otthon is lehet tölteni, viszont a jogszabálynak megfelelő igazolást a kérelmezőnek akkor is be kellett volna nyújtania. A tanú a tárgyaláson elismerte, hogy a kérelmező jegyzőkönyv felvételét kérte, a tanú azonban abban a helyzetben azt gondolta, hogy a nyomtatvány átadása jelenthet érdemi segítséget a kérelmezőnek. A tanú úgy fogalmazott, hogy ha ezt nem gondolta volna érdemi megoldásnak, felvett volna jegyzőkönyvet. A tanú elmondása szerint a kérelmező olyan tartalmú kijelentést tett, hogy nem járnak el vele szemben emberi módon, majd távozott.

A tárgyaláson mindkét fél kifejezte nyitottságát a hatóság előtt folyó eljárás során egyezség megkötésére, ezért az eljárásnak felfüggesztését kérték. A hatóság az eljárást a felek közös kérelmére felfüggesztette, a felek között azonban egyezség nem jött létre.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 4. § c) pontja alapján a hatósági jogkört gyakorló szervezetek az egyenlő bánásmód követelményét jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani. Az Ebktv. 8. § g) pontja értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy, vagy csoport valós vagy vélt fogyatékosága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült, vagy részesülne. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 5. § (1) bekezdése alapján fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Az Ebktv. 19. § (2) bekezdése szerint az eljárás alá vont félnek a hatósági eljárásban azt kell bizonyítania, hogy a jogsérelmet szenvedett fél vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosult által valószínűsített körülmények nem álltak fenn (a) pont), vagy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani (b) pont).

Tárgyi ügyben a hatóság tényként állapította meg, hogy a panaszban szereplő időpontban a kérelmező gyermekével együtt megjelent az eljárás alá vont okmányirodájában abból a célból, hogy gyermeke parkolási igazolványának érvényességi idejét meghosszabbítsák. Az ügyintézés során azonban a kérelmező gyermeke parkolási igazolványának érvényességi idejét nem hosszabbították meg, a szóban forgó napon a kérelmező ezt nem tudta elintézni. Ugyancsak tényként volt megállapítható, hogy az okmányiroda nem rendelkezik mozgássérült ügyfelek számára kialakított mellékhelyiséggel, azt az eljárás alá vont maga is elismerte.

A hatóság álláspontja szerint kérelmezői oldalon hátrány keletkezett azáltal, hogy az eljárás alá vont okmányirodáján parkolási igazolványának érvényességi idejét nem hosszabbították meg, azonban arra nem a gyermek fogyatékoságával összefüggésben került sor hanem azért, mert a kérelmező nem a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő betűjellel ellátott igazolást mutatott be.

A nem megfelelő ügyintézésrel kapcsolatban a hatóság elfogadta az eljárás alá vont álláspontját, miszerint a kérelmező által kifogásolt 30-40 perces „várakoztatás” nem volt öncélú, hiszen a célja az volt, hogy a kérelmezőt korábbi igazolásának bemutatásával tájékoztassák a helyes eljárásról. A jegyzőkönyv felvételének megtagadását illetően a hatóságban az a benyomás alakult ki, hogy az eljáró ügyintéző valóban az űrlap átadását tekintette hatékony segítségnek. Az ügyintézésről a hatóság rámutatott, hogy a kérelmező ügyintézés alatt ült és úgy tartotta a lányát a karjában, másrészt lehetősége lett volna az űrlap kitöltésére otthon is.

A hatóság döntésének kialakításában figyelembe vette, hogy az eljárás alá vont hivatalvezetője alapos belső vizsgálatot folytatott le a kérelmező panaszával kapcsolatban és annak eredményéről, valamint arról, hogy miért nem kerülhetett sor a parkolási igazolvány érvényességi idejének meghosszabbítására, a kérelmező ezzel kapcsolatos panaszának kézhezvételét követő 4 napon belül a kérelmezőt írásban tájékoztatta.

Fentiek alapján a hatóság megállapította, hogy a kérelmező gyermekének fogyatékosága és aközött, hogy a gyermek parkolási igazolványának érvényességi idejét az eljárás alá vont okmányirodájában a panaszban megjelölt időpontban nem hosszabbították meg, ok-okozati összefüggés nem mutatható ki, hiszen annak oka az volt, hogy a kérelmező az ügyintézés során nem a megfelelő betűjellel ellátott igazolást nyújtotta be. A nem megfelelő, illetve a kérelmező fogyatékos gyermekének igényeit figyelmen kívül hagyó ügyintézésrel kapcsolatos panasz vonatkozásában a hatóság álláspontja szerint fentiek alapján, az ügyintézés nem megfelelő vagy akár a kérelmezőre, akár a kérelmező gyermekére nézve sérelmes volta nem volt megállapítható. A hatóság bizonyítottan látta az Ebktv. 19. § (2) bekezdés b) pontjának 1. fordulatát, miszerint az eljárás alá vont eljárásai és intézkedései során az egyenlő bánásmód követelményét a kérelmező gyermekével szemben nem sértette meg. Ezért a kérelmező által benyújtott kérelmet annak vonatkozásában, hogy gyermeke parkolási igazolványának érvényességi idejét az eljárás alá vont okmányirodájában nem hosszabbították meg, valamint a panaszban megjelölt időpontban az okmányirodai ügyintézés nem volt megfelelő és a kérelmező fogyatékos gyermekének igényeit figyelembe vevő, a hatóság elutasította.

2A hatóság tárgyi ügyben vizsgálta azt is, hogy az eljárás alá vont azzal, hogy okmányirodája nem rendelkezik mozgáskorlátozottak számára megfelelő mosdóval, megsértette-e az egyenlő bánásmód követelményét. Az eljárás során tett nyilatkozatok alapján kijelenthető volt, hogy az okmányiroda nem rendelkezik mozgássérültek számára kialakított mellékhelyiséggel.

Az eljárás alá vont okmányirodájában található mellékhelyiségek akadálymentesítésével kapcsolatban a hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont nem tett eleget a Fot. 5. § (1) bekezdéséből következő akadálymentesítési kötelezettségének, így a kérelmező gyermekével szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. A hatóság ezért kötelezte az eljárás alá vontat, hogy a jogsértő állapotot szüntesse meg és okmányirodájában 2015. június 30-ig építsen ki akadálymentes mosdót.

A fenti szankció kiszabása során a hatóság tekintettel volt az eset összes körülményeire. Figyelembe vette, hogy az eljárás alá vont az eljárás egésze során együttműködő és konstruktív magatartást tanúsított, a jogsértő állapot fennállásának tényét elismerte, kifejezte szándékát annak megszüntetése, az akadálymentes mellékhelyiség kialakítása iránt. A hatóság a szankció kiszabása során figyelemmel volt az eljárás alá vont korlátozott anyagi lehetőségeire, ugyanakkor arra is, hogy a hatóság előtti eljárás 2014 márciusa óta folyamatban volt és az akadálymentesített mellékhelyiség hiánya az eljárás alá vont okmányirodáját felkereső más, mozgásukban korlátozott ügyfeleknek is hátrányt jelent. Fentiekre tekintettel a hatóság más, az Ebktv. 17/A. § (1) bekezdésében nevesített jogkövetkezmény alkalmazását nem tartotta szükségesnek.